

Evropa potřebuje zlepšit kvalitu svých vysokých škol, aby udržela krok se světem

Praha, 26. května 2017

Vysoké školství stále více přispívá k ekonomickému rozvoji. Nejen skrze výzkum a vývoj, který na nich probíhá, ale v prvé řadě přenosem vědomostí do praxe skrze své absolventy. Rozvoj vysokoškolských systémů v řadě evropských zemí -- zejména těch postkomunistických včetně České republiky -- však za mnoha novými „tygry“ ve světě zaostává. Ekonomika řady evropských zemí se tak připravuje o mnohé budoucí příležitosti.

Tvůrce úspěšných vysokoškolských reforem v Holandsku 90. let minulého století, bývalý nejdéle sloužící tamní ministr školství a reformátor Maastrichtské univerzity, která se za jeho rektorského mandátu změnila ve vysoce internacionalizovanou univerzitu světového formátu, profesor **Jo Ritzen** navštívil Českou republiku. **Jako člen Mezinárodní rady, poradního orgánu Univerzity Karlovy (UK), se zde v příštích několika letech bude dělit o své bohaté odborné a profesní zkušenosti.** Kromě vládního a rektorského působení byl mimo jiné poradcem prezidenta Světové banky a později i jedním z jejích viceprezidentů.

Podle [Globálního inovačního indexu](#), který mapuje předpoklady jednotlivých zemí pro úspěšnou realizaci inovačních procesů, patří Holandsku 9. místo, zatímco České republice až 27. pozice. Ještě na konci 80. let minulého století přitom Holandsko za nejvyspělejšími zeměmi značně zaostávalo. „Podle mého názoru by od univerzit měla být vyžadována efektivní zodpovědnost za rozvíjení kompetencí svých absolventů.“ říká **Jo Ritzen**.

Fungování, uspořádání a financování univerzit

Kvalitní univerzity jsou pro ekonomický rozvoj svých zemí nepostradatelné. Jejich akademická autonomie musí být neoddělitelně spjatá s jejich zodpovědností za dosahované výsledky ve vzdělávání a výzkumu, jejich veřejné financování výrazně provázáno s výkonem, nikoliv jen se samotnou existencí. Hlavním kritériem hodnocení kvality univerzity musí být to, zda výzkum přináší skutečně nové poznání a zda kompetence předávané studentům jsou dlouhodobě uplatnitelné a konkurenceschopné.

Zodpovědnost vlád za systém

Vlády hrají ve výše uvedeném modelu velmi důležitou roli. Jsou zodpovědné za vytvoření institucionálního prostředí umožňující intenzivní spolupráci mezi univerzitami, podnikatelským sektorem, státní správou a společností jako takovou. Politická nestabilita, obtížná předvídatelnost financování a časté změny kurzu koordinace a řízení na straně státu potom působí velmi neblaze.

Na veřejné přednášce, konané na půdě akademického think-tanku IDEA při CERGE-EI, **prof. Jo Ritzen** dále zdůraznil:

- **Hybnou silou úspěchu univerzit je jejich autonomie spojená s efektivní zodpovědností za dosahované výsledky.** Diverzifikace vysokých škol s tím jde ruku v ruce. Větší rovnost v přístupu k vysokoškolskému vzdělání nemusí být na úkor efektivity, ale naopak k ní může přispívat.
- **Správné nastavení institucionálního rámce**, ve kterém vysoké školy působí, je zásadní proto, aby mohly dosahovat úspěchů.
- S růstem finanční náročnosti veřejné podpory univerzit je třeba zajistit, že tato podpora nese kvalitní ovoce a že ti, co do svého vzdělání investují, činí na základě solidní informovanosti.
- V moderním světě výrazně narůstá význam kompetencí jako **otevřenost myšlení, schopnost řešit problémy, chytře kombinovat znalosti a možnosti velmi rozdílných oborů a profesí, dobrá znalost informačních technologií a jazyků.** To snižuje roli samotných specifických a často časově omezených znalostí, při jejich exponenciálním růstu a snadném přístupu k nim.
- Je třeba mít na paměti, **že zájmy politiků, podnikatelů a mnohdy i akademické reprezentace jsou mnohdy příliš krátkodobé**, takže je těžké prosadit změny a reformy vysokého školství a univerzit samotných, které nesou ovoce až v mnohem delším období.

Interaktivní záznam z akce s profesorem **Jo Rickenem** je [volně k dispozici online na video kanále CERGE-EI](#).

Kontakt:

Daniel Münich

zást. ředitele IDEA při CERGE-EI

Tel.: 736 607 705

daniel.munich@cerge-ei

Ondřej Lukáš

PR Manažer IDEA

Tel.: 776 186 529

ondrej.lukas@cerge-ei.cz

Poznámka pro editory:

O IDEA: Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorie. IDEA vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Další informace na <http://idea.cerge-ei.cz/>